

Tearfund-Zondag

1 mei 2022

ONZE TEARFUND-ZONDAG STAAT DIT JAAR IN HET TEKEN VAN DE KLIMAATVERANDERING.

Bijna wekelijks bereiken ons verontrustende nieuwsberichten over de effecten van de klimaatverandering. We herinneren ons vast nog de beelden van de overstromingen vorige zomer in Wallonië. De effecten zijn echter wereldwijd zichtbaar en voelbaar.

Al in de zeventiger jaren van de vorige eeuw verscheen de milieuproblematiek op de agenda van de Wereldraad van Kerken. Het thema van de Schepping kreeg speciale aandacht in het Conciliair Proces dat vanuit deze raad werd gestart in de jaren tachtig. De belijdenis van Accra, die in 2004 werd aangenomen door het Wereldverbond van Reformatorische Kerken, ziet het omgaan met de Schepping als een zaak van belijden. En in 2015 verscheen de indringende encycliek van paus Franciscus, “Laudato Si”, met als ondertitel “Over de zorg voor ons gemeenschappelijk huis”. Die encycliek is niet enkel gericht aan katholieken, maar aan iedereen in de hele wereld.¹

In de zomer van 2009 kwamen vertegenwoordigers uit 37 landen in alle vijf de continenten bijeen in Kenia voor de wereldwijde consultatie van Micah Global², gewijd aan de klimaatverandering, die toen al ernstige gevolgen had voor arme gemeenschappen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Na afloop werd een slotverklaring opgetekend, die door Tearfund als ‘Charter over Rentmeesterschap & Klimaatverandering’ aangenomen werd.

In oktober 2021 heeft de IPG, de programmagroep van onze Integral Alliantie, waar Tearfund lid van is, gewerkt aan een klimaat- en milieucharter voor humanitaire organisaties. Hierin worden 7 belangrijke stellingen ingenomen om een antwoord te bieden aan de klimaatcrisis, in het bijzonder voor hen die het zwaarst getroffen worden.

Op verzoek van de Synodevoorzitter, ds. Steven Fuite, schreef de Werkgroep “Kerk in de Samenleving” in december 2021 een heel goed onderbouwde discussienota “Kies voor het leven...”,

¹ Bron: “Kies voor het leven...”, Werkgroep Kerk in de Samenleving, Discussienota voor VPKB Districten en gemeenten, dec. 2021

² Tearfund is lid van Micah Global, een netwerk dat wereldwijd kerken en christelijke ontwikkelingsorganisaties verbindt in de strijd tegen armoede en onrecht.

om zo een gesprek op gang te brengen als voorbereiding op een Buitengewone Synodezitting van de Verenigde Protestantse Kerk in België.

In de inleiding van de nota lezen wij al dat het duidelijk is dat wij op de verkeerde weg zijn en dat drastische maatregelen nodig zijn. Niet in de toekomst, maar nu. Nog meer dan anderen, beseffen jongeren dat de toekomst van de aarde en daarbij hun eigen toekomst op het spel staat. Het is daarom niet verwonderlijk dat zij voorop lopen in de vele klimaatmarsen die overal in de wereld worden gehouden. Maar we moeten tegelijk oppassen voor de excessen van de klimaatbeweging, oftewel de klimaatreligie, die de aarde als een soort godin gaat vereren.

Willen wij nadenken over onze verantwoordelijkheid als geloofsgemeenschap? We geloven niet dat wij als christenen achterop kunnen blijven of kunnen zwijgen. Het is aan eenieder van ons om na te denken over de vraag hoe ons geloof in de 'God van het Leven' ons denken en handelen bepaalt in een tijd waarin het leven op aarde op grote schaal wordt bedreigd.

Wij hebben de toestemming van de voorzitter van de Synodale Raad om de inhoud van de discussienota "Kies voor het leven..." ook met onze achterban te delen. We zijn heel dankbaar hiervoor. Het zou jammer zijn dat deze heldere uiteenzetting en analyse uitsluitend voorbehouden zou blijven voor de VPKB-kerken. We geloven heel sterk in de waarde van deze nota voor iedereen, in het bijzonder ook onze achterban en de evangelische kerkgemeenschappen in ons land. De discussienota moet ons aanzetten om te gaan nadenken over onze rol in de klimaatverandering en de effecten ervan. De volledige tekst kan gedownload worden via onze website <https://www.tearfund.be/publicaties>. We bevelen het document zeker aan en hopen u daarmee te inspireren tot reflectie en handelen. (op de pagina 'publicaties' scrolt u naar beneden, naar Tearfund-zondag, waar u verschillende materialen kunt downloaden).

In de Bijbel vertelt Jezus ons dat de belangrijkste geboden zijn om God lief te hebben, en onze naaste. Het aanpakken van de klimaatcrisis is van vitaal belang voor beide: God eren door Zijn schepping te beschermen en onze wereldwijde naaste liefhebben, die het eerst en het zwaarst getroffen wordt door de klimaatcrisis.

De klimaatverandering in het Zuiden

Wanneer we vandaag naar de wereld kijken, dan kunnen we de vele manieren zien waarop we het mooie geschenk dat God ons heeft gegeven, beschadigd hebben. De manier waarop we leven, werken en consumeren hebben de schepping op een breekpunt gebracht.

**Hoe gaan we om
met een probleem dat
zo groot is als de
klimaatverandering?**

tearfund

Tearfund wordt quasi dagelijks geconfronteerd met verhalen van partners in het Zuiden die het slachtoffer zijn van de effecten van de klimaatverandering.

Foto Tearfund UK; Maak kennis met Orbisa.

Maak kennis met Orbisa. Ze is een moeder van in de dertig en woont in de Afar-regio in Ethiopië. Een paar jaar geleden kon Orbisa op de regen rekenen. Nu, door het veranderende klimaat, is dat veel minder voorspelbaar. Dus loopt ze nu tot tien uur per dag, elke dag, om voor haar gezin water te vinden om te drinken. Haar levensonderhoud hangt af van de verkoop van vee, maar door de droogte zijn negen van haar tien koeien gestorven. Ze heeft bijna de helft van haar geiten verloren. De grimmige realiteit is dat Orbisa de prijs betaalt voor emissies die grotendeels door ontwikkelde landen geproduceerd worden. Orbisa vertelde Tearfund: “Vroeger regende het elke vier tot vijf maanden. Onze regio was erg vruchtbaar en groen. Maar het heeft al zes maanden niet geregend en ik weet niet wanneer het de volgende keer gaat regenen. Ik ben bezorgd als ik aan de toekomst denk.”

Over de hele wereld worden miljoenen mensen zoals Orbisa terug in de armoede geduwd vanwege de klimaatverandering. In 2016 begon de honger in de wereld voor het eerst in tien jaar toe te nemen en bleef sindsdien elk jaar toenemen. Dat komt voornamelijk door de klimaatverandering en conflicten die door de klimaatverandering nog toenemen.

Désiré Bonzi, directeur van het Pan-Bila centrum in Burkina Faso, die ook het centrum voor kwetsbare meisjes runt met steun van Tearfund, vertelt ons dat de klimaatverandering nauw verbonden is met de economische ongelijkheden. De armste mensen zijn niet alleen het minst verantwoordelijk voor de problemen door het klimaat, ze zijn het meest kwetsbaar voor de effecten ervan en het minst voorbereid om verandering te brengen. Hij zegt: “80% van de bevolking leeft van landbouw en veeteelt. Burkina Faso is een van de armste landen ter wereld en de klimaatverandering bedreigt het levensonderhoud van de mensen en verhoogt de honger. Herhaalde droogtes, onvoldoende of slecht verdeelde regenval in tijd en ruimte, het verlagen of volledig opdrogen van grondwaterbronnen zijn effecten van de klimaatverandering in het land.” Désiré zegt verder: “Er is een verstoring van de fundamentele dingen die essentieel zijn voor het voortbestaan van de mensheid. De blootstelling aan armoede is toegenomen, vooral in perifere gebieden die elke dag overbevolkt raken door migratie naar stedelijke centra.”

Théodore en Irene, die als Tearfund-zendingen in Banfora leven en werken onder de

Gariboukinderen, bevestigen het verhaal van Désiré. “Soms lijkt het triviaal, maar we voelen de effecten van de klimaatverandering op de missie die we leiden. De gariboukinderen die in deze plaats wonen, worden niet gespaard. Zij vallen onder de verantwoordelijkheid van hun meesters. De laatstgenoemden doen aan landbouw in de hoop voldoende voedsel te produceren om de kinderen te voeden. Dat is niet makkelijk omdat ze genoodzaakt zijn om te gaan met de gevolgen van de klimaatverandering: land geschikt voor landbouw neemt af, regenval wordt slecht verdeeld over de tijd. Deze moeilijke levensomstandigheden dragen bij aan een toename van het bedelen van de gariboukinderen die op zoek moeten naar voedsel.”

Raquel Yupanqui Quicaña staat aan het hoofd van onze lokale partner Asociación Vidas, in Ayacucho, Peru. Als humanitaire vereniging bieden zij hulp aan de kwetsbare Quinoa gemeenschap. Ook Raquel ziet de gevolgen van de klimaatverandering rondom zich. “De prijzen voor basisvoedsel stijgen enorm. Er is gedurende drie maanden geen regen gevallen, wat leidt tot een schaarse oogst, waar de mensen afhankelijk van zijn. We krijgen meer en meer vraag naar hulpgoederen. We verdelen voornamelijk essentiële producten zoals suiker, rijst, noedels, melk, blikjes tonijn om de grootste nood te lenigen.

Om te eindigen

Graag nodigen wij iedereen uit om de documenten voor de Tearfund-Zondag op onze website op te halen en door te nemen. We raden zeker de discussienota van de VPKB aan als een handreiking om over het thema klimaatverandering na te denken. Ga naar onze website en download het materiaal dat wij voor u klaargemaakt hebben. <https://www.tearfund.be/publicaties> (op de pagina ‘publicaties’ scrolt u naar beneden, naar Tearfund-zondag, waar u verschillende materialen kunt downloaden).

Enkele vragen die kunnen helpen bij een reflectie:

1. Is de zorg voor het milieu en de bezorgdheid over de klimaatverandering een zaak die de kern van ons geloof raakt?
2. Geeft de discussienota “Kies voor het leven...” hierop een antwoord volgens u?
3. Welke rol ziet u voor uw kerk in verband met de effecten van de klimaatverandering in het algemeen en voor partners in het Zuiden?
4. Zouden wij als geloofsgemeenschappen moeten meestappen in klimaatmarsen?
5. Kunt u zich akkoord verklaren met het Tearfund Charter over Rentmeesterschap & Klimaatverandering?
6. Zou u het Charter kunnen/willen voorleggen aan de leidinggevenden (voorganger, oudsten) van uw kerk, met de vraag of jullie dit Charter als kerk kunnen ondertekenen en terugsturen als sterk signaal en engagement dat jullie dit thema belangrijk vinden als kerkgemeenschap?

